

Na temelju članka 112. stavak 1. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", broj 43/99, 32/00 i 29/03), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Udruženje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine, na strani poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine i Savez samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine, na strani zaposlenika Federacije Bosne i Hercegovine, zaključuju

OPĆI KOLEKTIVNI UGOVOR

ZA TERITORIJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I - OPĆE ODREDBE

Predmet Ugovora

članak 1.

Ovim kolektivnim ugovorom uređuju se prava i obveze poslodavaca i zaposlenika iz radnog odnosa ili u svezi sa radnim odnosom, plaće i naknade plaća, posebno najniža plaća, djelovanje i uvjeti rada sindikata, pravila o postupku kolektivnog pregovaranja i zaključivanja kolektivnih ugovora, sustav i način postupanja tijela ovlaštenih za mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova, te štrajk.

Teritorija i subjekti na koje se primjenjuje kolektivni ugovor

članak 2.

Ovaj kolektivni ugovor zaključuje se i primjenjuje na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Kolektivni ugovor je obvezujući i važi za sva gospodarska društva bez obzira na vlasničku strukturu kapitala u njima, organe uprave i službe za upravu, policiju, javne ustanove i druge pravne subjekte.

Samostalni sindikati za područja djelatnosti iz stavka 2. ovog članka zaključuju kolektivne ugovore sukladno ovom kolektivnom ugovoru i njihovim radnim i proizvodnim specifičnostima.

II - PRAVA I OBVEZE UGOVORNIH STRANAKA

članak 3.

Ovim kolektivnim ugovorom, kolektivnim ugovorima na razini kantona, kolektivnim ugovorima za područja djelatnosti, pravilnikom o radu i ugovorom o radu, ne mogu se utvrditi manja prava od prava utvrđenih u Zakonu o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 43/99, 32/00 i 29/03) i drugim zakonima kojima se reguliraju prava po osnovu rada.

Kolektivnim ugovorima na razini područja djelatnosti, pravilnicima o radu i ugovorima o radu, ne mogu se utvrditi manja prava za zaposlenike od prava utvrđenih ovim kolektivnim ugovorom.

Ako je neko pravo iz radnog odnosa različito uređeno ovim kolektivnim ugovorom, kolektivnim ugovorom na razini kantona, kolektivnim ugovorom za područje djelatnosti, pravilnikom o radu, ugovorom o radu ili zakonom, primjenjuje se za zaposlenika najpovoljnije pravo, osim u slučaju članka 8. stavak 3. ovog kolektivnog ugovora.

Obveze poslodavaca i zaposlenika

članak 4.

Poslodavci su dužni pridržavati se odredbi ovog kolektivnog ugovora i kolektivnih ugovora kantona, područja djelatnosti i u skladu s njima donijeti pravilnik o radu i zaključiti ugovor o radu sa zaposlenicima.

Poslodavac mora omogućiti zaposleniku prije stupanja na rad da se upozna sa propisima o radnim odnosima, organizacijom rada i zaštitom na radu.

Poslodavac je dužan na prikladan način zaposlenicima učiniti dostupnim propise o zaštiti na radu, kolektivne ugovore i pravilnik o radu.

članak 5.

Poslodavac je obavezan zaposleniku sa kojim je zaključio ugovor o radu osigurati i dati posao i za obavljene rad mu isplatiti plaću.

Poslodavac ima pravo bliže odrediti mjesto i način obavljanja rada zaposlenika, poštujući pritom prava i dostojanstvo zaposlenika.

Poslodavac je dužan osigurati zaposleniku uvjete za siguran rad, sukladno posebnim zakonom i drugim propisima.

Zaposlenik je obavezan prema uputama poslodavca, datim sukladno naravi i vrstom rada, izvršavati preuzeti posao.

III - PLAĆE I NAKNADE PLAĆA

Osnovna pravila za obračun i isplatu plaća

članak 6.

Poslodavac je dužan zaposlenicima isplatiti jednake plaće za rad jednake vrijednosti, bez obzira na njihovu nacionalnu, vjersku, regionalnu, spolnu, političku i sindikalnu pripadnost i opredjeljenje.

Poslodavac ne može zaposleniku obračunati i isplatiti plaću u iznosu manjem od iznosa određenog kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu, osim u slučajevima predviđenim u članku 8. stavak 3. ovog ugovora.

Kolektivnim ugovorom za područja djelatnosti, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu određuju se periodi isplate plaće, koji ne mogu biti duži od 30 dana.

Poslodavac je dužan zaposleniku uručiti pismeni obračun bruto i neto plaće prilikom njene isplate.

Poslodavac koji na dan dospelosti ne isplati plaću ili je ne isplati u cijelosti, dužan je do kraja mjeseca u kojem je dospjela isplata plaće zaposleniku uručiti obračun iznosa plaće koji je bio dužan isplatiti.

Obračun iz stavka 6. ovog članka ima snagu izvršne isprave.

Pojedinačne isplate plaće nisu javne.

Osnovna plaća

članak 7.

Osnovna plaća je najniži iznos koji poslodavac mora isplatiti zaposleniku za puno radno vrijeme, za posao odgovarajuće grupe složenosti, normalne uvjete i rezultate rada.

Osnovna plaća je proizvod najniže neto plaće i odgovarajućeg koeficijenta složenosti poslova koje zaposlenik obavlja.

Najniža plaća

članak 8.

Najniža bruto plaća se utvrđuje kolektivnim ugovorima za područje djelatnosti, s tim da bruto satnica sa doprinosima iz plaće, doprinosima na plaću i porezom na plaću ne može biti manja od 2,96 KM.

Najniža neto satnica ne može biti manja od 1,75 KM.

Izuzetno, kolektivnim ugovorima za područja djelatnosti, za pojedine subjekte u područjima djelatnosti, mogu se utvrditi uvjeti, visina, način i periodi utvrđivanja bruto, odnosno neto satnice, koja ne može biti niža od 1,25 KM neto.

Najniža neto plaća je osnovica za obračun osnovne plaće zaposlenika.

članak 9.

Najniža bruto satnica usklađuje se sa povećanjem troškova života, rasta cijena na malo i ukupnog gospodarskog napretka, najmanje jednom godišnje Odlukom Vlade Federacije BiH na temelju usuglašenih stavova socijalnih partnera u Gospodarsko- socijalnom vijeću za teritoriju Federacije BiH.

Ukoliko se troškovi života u posljednja tri mjeseca povećaju najmanje 5%, vrši se obvezno usklađivanje najniže bruto satnice.

Utvrđivanje koeficijenta za obračun osnovne plaće

članak 10.

Vrednovanje poslova, odnosno utvrđivanje koeficijenta složenosti, kao i normi gdje je to potrebno, utvrđuje se kolektivnim ugovorima za područja djelatnosti, sukladno njihovim radnim i proizvodnim specifičnostima.

Zaposlenici moraju unaprijed biti upoznati sa grupama složenosti poslova i radnim normama za koje zaključuju ugovor o radu.

Pravo na povećanu osnovnu plaću

članak 11.

Zaposlenik ima pravo na povećanu osnovnu plaću za otežane uvjete rada (buka, vlaga, prašina, mračne prostorije, rad pri obojenoj svjetlosti, teški fizički napor i sl.), kao i za rad gdje je zakonom propisana primjena sredstava zaštite na radu.

Povećanje plaće iz stavka 1. ovog članka utvrdit će se kolektivnim ugovorima grana i djelatnosti uvažavajući specifičnosti svakog područja djelatnosti.

Pravo na povećanu plaću

članak 12.

Zaposlenik ima pravo na povećanu plaću za:

- prekovremeni rad najmanje 30% od bruto satnice;

- noćni rad najmanje 30% od bruto satnice;
- rad na dan tjednog odmora najmanje 20% od bruto satnice;
- rad u dane blagdana koji su po zakonu neradni najmanje 50% od bruto satnice.

Dodaci se međusobno ne isključuju.

Pravo na povećanje plaće za godine radnog staža

članak 13.

Osnovna plaća povećava se za svaku godinu radnog staža kod tog poslodavca za 0,6%, s tim da ukupno povećanje ne može biti veće od 20%.

Pod radnim stažom u smislu stavka 1. ovog članka podrazumijeva se i radni staž proveden kod poslodavca u slučaju promjene poslodavca ili njegovog pravnog položaja (npr. zbog prodaje, nasljeđivanja, spajanja, pripajanja, promjene oblika društva i dr.).

Pravo na naknadu plaće

članak 14.

Pravo na naknadu plaće zaposlenik sa promijenjenom radnom sposobnošću ostvaruje sukladno zakonu.

Naknada u slučaju smrti zaposlenika i člana uže obitelji i teške invalidnosti zaposlenika

članak 15.

U slučaju smrti zaposlenika uslijed nesreće na poslu i teškog profesionalnog oboljenja, njegovoj obitelji se isplaćuje novčana naknada u visini najmanje tri prosječne plaće ostvarene u Federaciji Bosne i Hercegovine prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

U slučaju smrti zaposlenika ili teške invalidnosti zaposlenika koji nisu posljedica nesreće na poslu i u slučaju smrti člana uže obitelji zaposlenika, isplaćuje se naknada u visini najmanje dvije plaće iz prethodnog stavka.

članom uže obitelji iz stavka 2. ovog članka smatraju se: bračni drug, djeca i roditelji, kao i unučad bez roditelja koje zaposlenik izdržava živeći u zajedničkom kućanstvu.

Nagrađivanje i stimuliranje zaposlenika

članak 16.

Poslodavac može nagraditi i stimulirati zaposlenike povodom vjerskih, nacionalnih i državnih blagdana, kao i po osnovu ostvarenih ušteda, racionalizacija i inovacija u procesu rada.

Pravo na ishranu u toku radnog vremena (topli obrok)

članak 17.

Poslodavac je obavezan zaposleniku osigurati ishranu u toku radnog vremena (topli obrok).

Ukoliko poslodavac ne osigurava ishranu, zaposleniku se isplaćuje mjesečna naknada u iznosu od najmanje 20% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Pravo na prijevoz na posao i sa posla

članak 18.

Zaposlenik ima pravo na prijevoz ili naknadu troškova prijevoza na posao i sa posla u skladu sa pravilnikom o radu, odnosno ugovorom o radu.

Regres za godišnji odmor

član 19.

Zaposlenik ima pravo na regres za korištenje godišnjeg odmora u visini najmanje 50% prosječne neto plaće svih zaposlenih ostvarene kod poslodavca u mjesecu koji prethodi isplati regresa, pod uvjetom da privredni subjekt - poslodavac nije prethodnu poslovnu godinu završio sa gubitkom.

Naknada za vrijeme bolesti zaposlenika

članak 20.

Zaposleniku pripada pravo na novčanu naknadu za vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog bolesti, sukladno zakonu.

Pravo na otpremninu prilikom odlaska u mirovinu

članak 21.

Zaposlenik ima pravo na otpremninu prilikom odlaska u mirovinu najmanje u visini tri prosječne plaće ostvarene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Pravo na otpremninu u slučaju otkaza

članak 22.

U slučaju otkaza, zaposlenik ima pravo na otpremninu u slučajevima i pod uvjetima utvrđenim u članku 100. Zakona o radu.

Pravo na dnevnicu

članak 23.

Zaposleniku pripada pravo na plaćene troškove prilikom službenog putovanja (dnevnica).

Visina dnevnice i način plaćanja ostalih putnih troškova utvrdit će se kolektivnim ugovorima područja djelatnosti, a na osnovu propisa koje donese Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.

Naknada troškova zbog odvojenog života od obitelji

članak 24.

Zaposlenik koji je privremeno upućen na rad van mjesta prebivališta njegove obitelji, ima pravo na mjesečnu naknadu troškova zbog odvojenog života od obitelji.

Visina troškova iz stavka 1. ovog članka utvrdit će se kolektivnim ugovorima kantona, područja djelatnosti i ugovorom o radu.

Naknada za rad na terenu (terenski dodatak)

članak 25.

Zaposlenik koji je zbog prirode poslova koje obavlja upućen na rad na terenu van mjesta zaposlenja u trajanju dužem od 30 dana neprekidno ima pravo na terenski dodatak.

Visina terenskog dodatka utvrdit će se kolektivnim ugovorima područja djelatnosti.

Međusobno isključivanje određenih prava

članak 26.

Dnevnica, naknada za odvojeni život od obitelji i terenski dodatak međusobno se isključuju.

IV - DJELOVANJE I UVJETI RADA SINDIKATA

članak 27.

Mišljenja, prijedlozi, žalbe i svi nastali nesporazumi o pravima iz rada i na temelju rada rješavat će se direktnim pregovorima između poslodavca i sindikata.

Sindikalnim predstavnicima koji nisu zaposleni kod poslodavca, ali čiji sindikat ima članove kod poslodavca, dozvoljen je pristup kod poslodavca kada je to potrebno za obavljanje sindikalne aktivnosti.

članak 28.

Poslodavac je dužan da pravilnikom o radu predvidi i osigura uvjete za rad i djelovanje sindikata sukladno općim i kolektivnim ugovorima područje djelatnosti.

Poslodavac je dužan obračunavati i iz plaće zaposlenika odbijati sindikalnu članarinu, uz pismenu suglasnost zaposlenika, te je redovno uplaćivati na račun sindikata, a na zahtjev i sukladno uputama sindikata.

Zaštita sindikalnog povjerenika

članak 29.

Poslodavac, samo uz prethodnu suglasnost federalnog ministarstva nadležnog za rad, može otkazati ugovor o radu sindikalnom povjereniku za vrijeme obavljanja njegove dužnosti i šest mjeseci nakon obavljanja te dužnosti.

V - POSTUPAK KOLEKTIVNOG PREGOVARANJA I ZAKLJUČIVANJA KOLEKTIVNIH UGOVORA

Pokretanje postupka kolektivnog pregovaranja

članak 30.

Postupak kolektivnog pregovaranja i zaključivanja kolektivnih ugovora može pokrenuti svaka ugovorna strana utvrđena u Zakonu o radu.

Postupak iz stavka 1. ovog članka pokreće se pismenim putem.

Obveza pregovaranja u dobroj vjeri

članak 31.

Stranke kolektivnog ugovora dužne su u dobroj vjeri pregovarati o zaključivanju kolektivnog ugovora u svezi sa pitanjima koja prema Zakonu o radu mogu biti predmet kolektivnog ugovora.

Utvrđivanje prijedloga kolektivnog ugovora

članak 32.

Stranka koja je pokrenula postupak za kolektivno pregovaranje i zaključivanje kolektivnih ugovora utvrđuje prijedlog kolektivnog ugovora i dostavlja ga drugoj ugovornoj stranci.

Protokol o vođenju pregovora

članak 33.

Postupak i rokovi za kolektivno pregovaranje i zaključivanje kolektivnih ugovora uređuju se pisanim protokolom o vođenju pregovora koji utvrđuju potpisnice kolektivnog ugovora.

Izmjene i dopune kolektivnog ugovora

članak 34.

Inicijativu za izmjene i dopune ovog kolektivnog ugovora može dati svaka stranka.

Inicijativa se podnosi u pismenoj formi, a stranka kojoj je upućena dužna je na inicijativu odgovoriti u roku od 15 dana od prijema inicijative.

Izmjene i dopune ovog kolektivnog ugovora vrše se na način i po postupku predviđenom za njegovo donošenje.

VI - MIRNO RJEŠAVANJE KOLEKTIVNIH RADNIH SPOROVA

članak 35.

Postupak mirenja u kolektivnim radnim sporovima provodi se sukladno Zakonu o radu.

članak 36.

Stranke u sporu mogu se dogovoriti da rješavanje sporova povjere arbitraži.

Svaka stranka imenuje isti broj arbitara i njihovih zamjenika.

Predsjednika i zamjenika arbitražnog vijeća stranke imenuju sporazumno.

članak 37.

Postupak rada arbitražnog vijeća regulirat će se sporazumom stranaka u sporu.

VII - ŠTRAJK

članak 38.

Ukoliko sindikat ocijeni da se ne ostvaruju prava zaposlenika utvrđena zakonom i kolektivnim ugovorom, stupit će u pregovore sa poslodavcem i zahtijevati da poduzmu odgovarajuće mjere.

Sindikat ima pravo organizirati štrajk sukladno zakonu i pravilima sindikata o štrajku ukoliko sporna pitanja ne budu riješena putem pregovora.

Poslovi koji se ne mogu prekidati za vrijeme trajanja štrajka, regulirat će se kolektivnim ugovorima za područje djelatnosti.

VIII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

članak 39.

Samostalni sindikati područja djelatnosti udruženi u Savez samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine zaključivat će kolektivne ugovore za područje djelatnosti u kojoj djeluju sa odgovarajućim resornim ministarstvima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i odgovarajućim udruženjima poslodavaca područja djelatnosti udruženih u Udruženje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine.

Usklađivanje postojećih kolektivnih ugovora područja djelatnosti izvršit će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog kolektivnog ugovora.

članak 40.

Za primjenu, provođenje i tumačenje odredaba ovog kolektivnog ugovora njegovi potpisnici imenuju zajedničku komisiju od šest članova od kojih svaki potpisnik imenuje po dva člana.

članak 41.

Ovaj kolektivni ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme.

Nadzor nad primjenom ovog kolektivnog ugovora

članak 42.

Nadzor nad primjenom ovog kolektivnog ugovora obavlja federalni, odnosno kantonalni inspektor rada.

Zaposlenik, sindikat, vijeće zaposlenika i poslodavac mogu zahtijevati od inspektora rada provođenje inspekcijuskog nadzora.

članak 43.

Ovaj kolektivni ugovor, nakon zaključivanja, objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

članak 44.

Ovaj kolektivni ugovor stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Stupanjem na snagu ovog kolektivnog ugovora prestaje da važi Opći kolektivni ugovor za teritoriju Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/00) i Privremeni ugovor o pristupanju udruženja poslodavaca u FBiH općem kolektivnom ugovoru za teritoriju Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/02).

Broj 03-34-691/05
27. kolovoza 2005. godine
Sarajevo

Na strani poslodavaca
Premijer Vlade Federacije BiH
dr. **Ahmet Hadžipašić**, v. r.

Broj 01-I-902/05
27. kolovoza 2005. godine
Sarajevo

Na strani zaposlenika
Predsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH
Edhem Biber, v. r.

Broj I-97/05
27. kolovoza 2005. godine
Sarajevo

Predsjednik
Udruženja poslodavaca Federacije BiH
Tomislav Grizelj, v. r.